

Изх. № 29/21.09.2026 г.

ДО:

Г-ЖА ЯНКА ТЯНКОВА,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ
Г-Н АЛЕКСАНДЪР
СИМИДЧИЕВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ЗА ПРЯКОТО
УЧАСТИЕ НА ГРАЖДАНИТЕ И
ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО С
ГРАЖДАНСКОТО ОБЩЕСТВО

ОТ:

ФОНДАЦИЯ БЪЛГАРСКИ
ЦЕНТЪР ЗА НЕСТОПАНСКО
ПРАВО, ЕИК: 130570377, адрес
на управление: гр. София, ул.
Христо Белчев 3

ОТНОСНО: Законопроект № 52-654-01-32 за изменение и допълнение на
Закона за юридическите лица с нестопанска цел, внесен на 07.05.2026 г. от
група народни представители

УВАЖАЕМИ НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

Български център за нестопанско право (БЦНП) е фондация, регистрирана съгласно българското

законодателство през 2001 г. като юридическо лице с нестопанска цел в обществена полза. Мисията на БЦНП е да оказва подкрепа при изработване и прилагане на закони и политики с цел развитие на гражданското общество, гражданското участие и доброто управление в България. БЦНП следва мисията си, вярвайки, че развитието на правната рамка на нестопанските организации е основен механизъм за създаване на независимо и проспериращо гражданско общество.

През последните 25 години основните ни инициативи са насочени към подобряване на правната среда в България, така че гражданите да могат свободно и пълноценно да упражняват правото си на сдружаване.

Внесеният на 07.05.2026 г. от група народни представители Законопроект № 52-654-01-32 за изменение и допълнение на Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗИД на ЗЮЛНЦ) представлява сериозен риск за свободата на сдружаване. С него се предлага:

- създаване на нов чл. 7а, който забранява наименованията на юридическите лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ) да съдържат думи, словосъчетания, съкращения, абревиатури, символи или други означения, които създават „внушение или заблуждение“ за публичноправен статут, като се посочва неизчерпателен списък от 13 групи думи. Забраната обхваща и употребата им на чужд език, чрез транслитерация, символи и графични знаци, а при установено нарушение се предвижда правомощие на съд да дава задължителни указания за промяна на наименованието в срок до 3 месеца;
- ново основание за прекратяване на ЮЛНЦ по съдебен ред при неизпълнение на тези указания;
- задължение за всички вече регистрирани ЮЛНЦ да приведат наименованията си в съответствие с новия чл. 7а в срок до 6 месеца от влизането на закона в сила;
- разширяване на служебната проверка на длъжностното лице по регистрацията към Агенцията по вписванията, така че да обхване и новия чл. 7а (§ 4).

Ние, от Български център за нестопанско право, категорично се противопоставяме на приемането на законопроекта и призоваваме народните представители да го отхвърлят на първо четене.

Мотивите ни за това са:

1. Предложените промени не са необходими с оглед съществуващата правна уредба

Съгласно чл. 7. ал. 2 на ЗЮЛНЦ (аналогично за търговските дружества – чл. 7, ал. 2 ТЗ) „Наименованието [на юридическо лице с нестопанска цел] трябва да не въвежда в заблуждение и да не накърнява добрите нрави.“ Тази разпоредба на закона дава правно основание на Агенция по вписванията да отказва регистрация на организации със заблуждаващи имена, както и възможност на заинтересовани граждани, други юридически лица или прокурор да сезират съда относно вече вписани организации за нарушение на забраната за заблуждаващи наименования по реда предвиден в чл. 13 на ЗЮЛНЦ. Вече съществува и натрупана съдебна практика въз основа на конкретни казуси.

Поради това и трите законопроекта считаме за излишни.

2. Предложените ограничения са непропорционални спрямо преследваната цел и ограничават конституционното право на сдружаване

За разлика от съществуващата в момента забрана на заблуждаващи имена даваща възможност за преценка на всеки конкретен казус, предложението от Възраждане ЗИД на ЗЮЛНЦ би въвел необорими презумпции, че някои думи водят до заблуждение. Такова ограничение е не само груба и

непропорционална намеса в свободата на гражданите да определят имената на организациите, в които участват, но парадоксално може да принуди организации да приемат заблуждаващи имена. Така например с предлагат изрична забрана за използването на думите „държавен“, „държавна“ и „държавно“ и техните производни означава, че една организация като „Асоциация на държавните съдебни изпълнители в България“ (ЕИК 175429769), чието име очевидно не въвежда в заблуждение, ще трябва да си смени името и всъщност да бъде принудена да избере по същество заблуждаващо име. Такъв казус не може да възникне при сега съществуващата уредба за забрана на заблуждаващи имена, т.к. съдът има възможност да се произнесе с оглед конкретния случай, контекст и предоставени доказателства.

Възраждане също така предлагат изрична забрана имена на ЮЛНЦ да включват думите „национален“, „национална“, „национален“, „национално“, „институт“, „комисия“, „служба“, „централно“, „областен“ и други общоупотребими думи. Тези ограничения биха засегнали голям брой организации, но приложените към законопроекта оценка на въздействието и мотиви не отчитат този факт, а напротив – те са бланкетни и по същество не изпълняващи функциите си.

3. Дискриминационен законодателен подход

Липсата на предложение за въвеждане на аналогични правила за останалите представители „на частния сектор“ и „частноправната инициатива“ - търговските дружества и кооперации, считаме за дискриминационен законодателен подход. Нещо повече, ако Възраждане са се ръководили от собствените си мотиви, то аналогична регулация за търговците е напълно задължителна. Така например справка в ТРРЮЛНЦ показва, че при търсене на „национална агенция“ се откриват общо 26 юридически лица включващи словосъчетанието в наименованията им, от които 4 са ЮЛНЦ, а 22 са търговски дружества. При над пет пъти повече търговски дружества спрямо ЮЛНЦ включващи в наименованието си считано от предложителите на ЗИД на ЗЮЛНЦ за заблуждаващо по презумпция словосъчетание, то следва да се констатира тенденция именно в тази група юридически лица. Подобен подход може да се определи единствено като злоупотреба със законодателна инициатива с цел очерняне на една група организации и българските граждани участващи в тях.

УВАЖАЕМИ НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

Законопроект № 52-654-01-32 за изменение и допълнение на Закона за юридическите лица с нестопанска цел противоречи на стандартите за защита на правото на сдружаване и е напълно ненужен с оглед вече съществуващата правна уредба, която забранява заблуждаващите наименования и позволява преценка във всеки конкретен случай. Законопроектът е лишен от реална оценка на въздействието, чрез която би се установил негативният му ефект върху гражданския сектор в България, а мотивите му не се основават на данни. Предлаганите законодателни промени за ограничаване на правото на сдружаване не са необходими в едно демократично общество и не преследват легитимна цел. Затова Ви призоваваме законопроектът да бъде отхвърлен още на първо четене.

С уважение:

/Надя Шабани, Директор/